

Zergatik hainbeste zalaparta, abizen hurrenkerera ezartzeko araua dela-eta?*

ESTHER URRUTIA IDOIAGA

Deustuko Unibertsitateko zuzenbide zibileko irakaslea

1. OHAR HONEN HELBURUA

Jakina denez, uztailaren 21eko 20/2011 Legea, Erregistro Zibilari buruzkoa, indarrean jarriko da, argitalpen-datatik¹ hiru urtera, alegia, 2014ko uztailaren 22an; salbuespenez, indarrekoak dira, argitalpen-dataren biharamunetik, lege horren zazpigarren eta zortzigarren xedapen gehigarriak, eta azken xedapenetatik hirugarrena eta seigarrena.

Oihartzun handikoa izan da, komunikabideetan bederen, abizenen hurrenkerera dela eta ez dela gertatutako eztabaida. Ohar honek helburu du, hitz gutxitan esanda, ustezko arazo hori zertan den eta nola konpondu den aztertzea. Horretarako, nahitaezkoa izango da inskripzio-idazkunaren ezaugarri nagusiak aztertzea, betiere arautegi berria eta aurreko arautegia aurrez aurre jarrita, eta bi-bien arteko desberdintasunak nabarmenduta.

¹ Estatuaren Aldizkari Ofiziala, 175. zk., 2011ko uztailaren 22koa.

* Testu honek ez du kontuan hartu erregistroak oso-osorik eraldatzeko lege-aurreproiektua, hori geroagokoa baita.

Este texto se terminó de redactar antes de que se diera a conocer el Anteproyecto de Ley de Reforma Integral de los Registros.

2. 20/2011 LEGEAREN ZERTZELADA NAGUSIAK

Erregistro Zibilaren garrantzia dela medio, beharrezkoa zen eredu berria ezartzea, eredu hori bat etor zedin, bateko, 1978ko Konstituzioan aitortutako balioekin, eta, besteko, Espainiako estatuko sozietatearen egungo errealitatearekin. Horregatik, uztailaren 21eko 20/2011 Legeak, argiro-argiro, modernizatorako joera du, eta, joera horren ondorioz, Erregistro Zibila bat eta bakarra izango da, Espainiako estatu osorako. Erregistro informatizatu horretatik informazioa eskuratzeko, bide elektronikoak erabili ahal izango dira, eta informazio guztia datu-base bakar batera bilduta egongo da, betiere informazio-batasuna, lurraldez lurraldeko kudeaketa eta sarbiderako unibertsaltasuna bateragarri eginez.

Zehatzago azalduta, Erregistro Zibilaren eredu berriak honako berrikuntza hauek eragingo ditu:

a) 1957ko ekainaren 8ko Legeak, hau da, Erregistro Zibilari buruzko aurreko legeak, liburu bidezko publizitatea ezarri zuen, eta liburuok, bai eta horietan jasotako idazkunak ere, estatu osoko bulegoetan zeuden barreiatuta. Sistema tradizional horretan, Erregistro Zibila atalka antolatzen zen, lau hauek bereiziz: lehenengoa, Jaiotzak eta orokorra; bigarrena, Ezkontzak; hirugarrena, Heriotzak; eta, laugarrena, Tutoretzak eta legezko ordezkariak. Atalkako sistema horren orde, pertsona bakoitzarentzat banako erregistroa sortuko da, eta, erregistro horretan lehendabiziko inskripzioa egiten denetik, gizabanakoari kode pertsonal alfanumerikoa esleituko zaio, nortasun-agiriaren zenbakiarekin bat etorriko dena.

b) Erregistro Zibila desjudizializatu egingo da, haren gaineko ardurazko izango baitute, aurrerantzean, botere judiziala osatzen ez duten funtzionario publikoek, betiere Erregistro Zibilaren egitateak eta egintzak epaitegien kontrolpean daudela kontuan hartuta.

c) Erregistro Zibila guztiz elektronikoa izango da: bulego desberdinen arduradunek euskarri eta formatu elektronikoan egingo dituzte idazkunak, eta, horretarako, sinadura elektronikoa aitortua erabiliko dute. Ho-

rrela, datu-base elektronikoko erkidea osatuko da, eta herritarrek estatuko bulegoetatik edozeinetan egin ahal izango dituzte euren izapideak. Are gehiago, maiz ez dira bulegoan bertaratu behar izango, izapide gehienak zuzen-zuzenean herri-administrazioetatik egingo direlako. Ospitaleek, bestalde, bide elektronikoa bidalko dute erregistrora jaiotzak eta heriotzak inskribatzeko beharrezkoa den informazioa; eta udalek orobat, ezkontzak inskribatzeko beharrezkoa den informazioarekin. Epaitegiek eta notariotzek, era berean, euren dagozkien egitate eta egintzen komunikazio elektronikoa egingo dute. Eta, zentzuzkoa denez, Erregistro Zibileko bulego desberdinen artean ere, bide elektronikoa baliatuko dira, komunikazioa bideratzeko.

d) Zernahi gisaz, Erregistro Zibilaren izaera elektronikoa ez du aldatuko datuen izaera pribatuari zaio zaion begirunea, ezta hurrik eman ere. Haatik, arreta berezia jarriko da datu horiei dagokien babesaren gainean, datuotara bildutako informazioak eragina duelako pertsonaren intimitatean. Babes indartsuagoa izango dute, horrexegatik hain zuzen ere, publizitate murriztuaren mendeko datuek (esaterako, sexu-zuzenketak, adopzio bidezko seme-alabatasunak, seme-alabatasun ezezagunak, ezkontza sekretuak...).

e) Publizitate formalari buruzko araubidez denaz bezainbatean, legea indarrean jartzeaz geroztik, ez dira familia-liburuak luzatuko. Horien ordez, erregistro-zurtagiriak prestatu eta emango dira. Zurtagiriok eskatzeko, interesduna bulegoan bertaratu ahal izango da, edo, osterantzean, Internet bidez egin ahal izango du eskaera, bere kode pertsonal alfanumerikoa eta sinadura elektronikoa baliatuz. Gainera, herri-administrazioek eta funtzionario publikoek zuzeneko sarbidea izango dute erregistroko informazioan, eta sarri bai sarri ez da beharrezkoa izango herritarrei zurtagiriak eskatzea. Ondorenez, administrazio-zamak asko arinduko dira.

Begi-bistan dagoenez, 20/2011 Legea konplexua da oso, eta erro-errotiko eraldaketa dakar, aurreko ereduari begira². Hori dela eta, indarrik

² Horixe da, hain justu ere, *vacatio legis* luzea ezartzeko arrazoietatik bat. Eduardo Serrano Alonso katedradunak beste arrazoi bat gaineratzen du: ... *de otra parte ese amplio plazo de*

gabe geratu da 1957ko ekainaren 8ko Legea, Erregistro Zibilari buruzkoa, baina haren aplikagarritasunari eutsi zaio, lege berrian ezarritako behin-behineko araubide korapilatsua azkendu arte. Horretarako, banako erregistroak arian-arian sortzeko araubidea diseinatu da, eta, horrekin batera, eta aldi baterako bederen, iraun egiten dute egungo antolamendu juridikoak familia-liburuei eratzkitako ondorioek.

3. INSKRIPZIO-IDAZKUNA, 20/2011 LEGEAREN ARABERA

3.1. Inskripzioari eta seme-alabatasunari buruzko idazkuna, orokorrean

20/2011 Legearen 44.1 artikulua arabera, pertsonen jaiotzak inskribatzeko modukoak dira, Kode Zibilaren 30. artikuluan xedatutakoarekin bat etorritz³. Hori berori ezartzen zuen, ezarri ere, 1957ko ekainaren 8ko Legearen 40. artikulua. Alabaina, Kode Zibilaren 30. artikulua edukia eraldatu egin da, 20/2011 Legearen ondorioz: eraldaketa gertatu baino lehenago, ondore zibiletarako, fetua jaiotzat jotzen zen, giza itxura izan eta hogeita lau orduz amaren sabeletik oso-osorik askatuta

aplazamiento de la vigencia dará una posibilidad de una mejora de las condiciones económicas de España, que en el momento actual, dudo que permitan hacer efectiva la nueva regulación que establece un sistema registral que va a exigir un coste económico —que posiblemente no haya sido cuantificado en términos reales por el legislado— que ahora difícilmente puede afrontarse (La Ley del Registro civil de 21 de julio de 2011. Edisofer. Madril. 92. or.).

³ 20/2011 Legearen laugarren xedapen gehigarriarekin bat etorritz, sei hileko haurdunaldiaren ondoren, fetua hilik jaiotzen bada eta ez badira betetzen Kode Zibilaren 30. artikuluko baldintzak, jaiotza horiek Erregistro Zibilaren agiritegi berezi batean agerraziko dira, inolako ondorio juridikorik gabe, eta gurasoek izena jarri ahal izango diete hilik jaiotako seme edo alaba horiei. Aurreko legea aplikatuz, ordea, ez zegoen aukerarik halako jaiotzak inskribatzeko; aitzitik, 1957ko Legearen 45. artikulua aginduz, fetuak ehun eta laurogei egun baino gehiago izan eta abortukin jaiotz gero, jaiotza hori komunikatu beharra zegoen, eta adierazpena eta jaiotzari buruzko txostena gordetzen ziren abortukinei buruzko paper-sortan, ehorzketa-baimena emateko helburuarekin. Gauzak horrela, gurasoek ezin zioten izenik jarri euren seme edo alabari, ezin zelako haren jaiotza inskribatu Erregistro Zibilean.

biziz gero; gaur egun, nortasuna eskuratzen da, zuzen-zuzenean, bizirik jaiotzeagatik, behin amaren sabeletik oso-osorik askatuta⁴.

20/2011 Legearen 44.2 artikuluari helduta, inskripzioak fede ematen du, jaiotzaren egitateari, datari, orduari eta lekuari buruz, inskribatutako pertsonaren identitateari buruz, haren sexuari buruz, eta, hala denean, inskribatutako pertsona horren inguruko seme-alabatasunari buruz. 1957ko Legearen 41. artikulua eduki berekoa zen, salbuespen batekin: ez zuen aipatzen inskripzioak identitateari buruz fede ematen zuenik.

20/2011 Legearen 44.3. artikuluari eutsiz, jaiotza-inskripzioa egingo da, agiri ofizialean jasotako adierazpenaren ondorioz; adierazpen hori behar bezala sinatu beharko du adierazleak edo adierazleek, eta adierazpenari adituaren txostena gaineratuko zaio. Adituaren txostenik izan ezean, agiri egiaztatzaile egokiak aurkeztu beharko dira, erregelamenduan ezarritako baldintzetan. Bulegoaren arduradunak, behin dokumentazioa jaso eta aztertuta, berehalakoan egingo du jaiotza-inskripzioa. Inskripzio horrek berarekin ekarriko du banako erregistro berria irekitzea, eta erregistro horri kode pertsonal zehatza esleituko zaio, legearen 6. artikuluan aipatu bezala. Artikulu berberaren 5. paragrafoak gaineratzen du, behin inskripzioa eginda, arduradunak jaiotza-inskripzioaren hitzez hitzeko ziurtagiria luzatuko duela, eta adierazleak edo adierazleek horretarako aipatu egoitzara bidaliko duela. Bi paragrafo horiek aldaketa nabaria dakarte, 1957ko Legearen 42. artikuluari begira. Izan ere, aurreko arau horren arabera, inskripzioa egiten zen, jaiotzaren berri zehatza zuenak gauzatutako adierazpenaren ondorioz, eta adierazpen hori egin behar zen, orokorrean, jaiotzaren ondorengo hogeita lau orduak igaro ondoren eta jaiotzatik zortzi egun igaro baino lehenago. Epe horren aipamena, beraz, desagertu egin da arautegi berrian. Gainera, ziurtagiria norberaren egoitzan jasotzea ere aurrerapausoa dela esan daiteke.

⁴ Hori sakontzeko, ikus, JADO aldizkariaren zenbaki honetan bertan, “Erregistro Zibilaren azken eraldaketa, dagoeneko indarrean jarri den zatiari dagokionez” izenburuko oharra.

3.2. Jaiotza-inskripzioa sustatzeko betebeharra

20/2011 Legearen 42. artikulua orokorrean arautzen du inskripzioa sustatzeko betebeharra; hau da, ez dihardu jaiotza-inskripzioari buruz zehatz-mehatz, baizik eta inskripzio-mota guztiei buruz. Artikulu horren arabera, luzapenik gabe inskripzioa sustatzera behartuta daude, batetik, legeak kasuan-kasuan izendatutakoak; bestetik, inskribatzeko moduko egitateak nori buruzkoak izan eta horiek beroriek, euren jaraunsleak edo legezko ordezkariak; eta, azkenik, Fiskaltza, bere eginkizunak betetzen dituen neurrian eta legearen xedapenekin bat etorritik. 1957ko Legearen 24. artikuluari begira, berrikuntza bakarra da legezko ordezkariak behartuen artean aipatzea. Bestalde, bai lege berriak, bai 1957ko legeak, bi-biek hauxe gaineratzen dute: agintariak eta funtzionarioek, euren karguak direla eta, inskribatu gabeko egitateen berri baldin badute, haien betebeharra da egitateok Fiskaltzari komunikatzea.

Arau horien osagarri moduan, 20/2011 Legearen 43. artikulua zehazten du inskripzioa sustatzera behartuta dauden horiek nola komunikatu behar dizkioten Erregistro Zibilari bertan inskribatzeko moduko egitate eta egintzak. Komunikazio hori egiteko, bi bide hauek onartzen dira, betiere kasuan-kasuan ezarritako agiri egiaztatzaileak gaineratuta: bata, inprimaki ofizialak behar bezala bete eta horiek aurkeztea; eta, bestea, halakoak bide elektronikoetatik igortzea, erregelamenduak ezarritako baldintzetan. Bistan denez, arau berriak inprimaki ofizialen erabilera ezartzeaz gain, bide telematikoa ere bizkortu nahi du, Erregistro Zibila modernizatzeko asmoarekin. Dena den, titulu nahikoa duenak hala eskatzen badu, orduan ere inskripzioa egin ahal izango da⁵.

⁵ Alderdi Popularraren parlamentu-taldeak, hala Diputatuen Kongresuan, nola Senatuan, ahaleginak egin zituen, azken arau horren idazkera aldatzeko. Alderdi Popularraren proposamenari helduta, titulu nahikoa izateaz gain, interes legitimoa eduki behar da, egitateen komunikazioa egiteko; eta, bestela, pertsona horrek egitate garrantzitsua jakinarazi ahal izango dio Fiskaltzari, ez baita Fiskaltza erregistro-prozeduratik baztertu behar. Nolanahi den ere, Alderdi Popularraren zuzenketak ez zuen aurrerabiderik izan eta ezerezean geratu zen.

20/2011 Legearen 45. artikulua zehatz-mehatz aipatzen du nortzuk dauden jaiotza-inskripzioa sustatzera behartuak. 1957ko Legean gertatzen zen bezala, lege berrian ere, jaiotza-inskripzioa sustatzera behartuta daude aita, ama eta ahaiderik hurbilena, edo, halako ahaiderik izan ezean, erditzea gertatzeko unean bertan zeuden adin-nagusikoetatik edozein. Horiei guztiei 1957ko Legearen 43.4 artikulua haxe gaineratzen zien: jaiotza zein establezimendutan gertatu eta bertako burua edo zein etxetan gertatu eta hango familia-burua. 20/2011 Legearen 45. artikulua, aldiz, aurreko idazkera hori hobetu eta gaurkotu egin du, eta, horretarako, bi kasu bereizten ditu: erditzea ospitale, klinika edo osasun-etxeren batean gertatzen denean, hango zuzendaritzari dagokio jaiotza-inskripzioa sustatzeko betebeharra; aitzitik, erditzea haietatik kanpo gertatzen denean, orduan jaiotza-inskripzioa sustatzeko betebeharra izango du erditze horretan laguntza eman duen medikuak edo osasun-arloko langileak.

Behin bi kasu horiek bereizita, 20/2011 Legearen 46. artikulua lehenengo kasua jorratzen du, eta, bereziki, osasun-etxeek nola komunikatu behar dituzten horietan gertatutako jaiotzak. Ildo horretatik, ospitale, klinika edo osasun-etxeetako zuzendaritzak, hogeita lau orduko epean, Erregistro Zibilaren bulego eskudunari komunikatuko dizkio osasun-etxe horretan izandako jaiotzak. Erditze horietan laguntza eman duten osasun-langileek beharrezkoak diren bermeak hartuko dituzte, jaioberriaren identifikazioa ziurtatzeko; eta erregelamendu bidez ezarrirako egiaztapenak egingo dituzte, jaioberri horren gaineko seme-alabatasuna ezartzeko. Behin inskripzioaren baldintzak beteta, komunikazioa egingo da, adierazpenaren inprimaki ofiziala bide elektronikoetatik bidaliz; betiere, inprimaki hori behar bezala bete beharko da eta gurasoen sinadura izan beharko du. 20/2011 Legearen 47. artikulua, berriz, osasun-etxeetatik kanpo gertatutako jaiotzak arautzen ditu; arauketa berbera aplikatzen da, 46. artikuluko kasua izanik, edozein arrazoiren ondorioz agiria ez denean garaiz (24 ordu) erregistrora bidali edo ez direnean 46. artikuluko baldintzak bete. Kasu horietan, jaiotza-inskripzioa

sustatzera behartuta daudenek hamar eguneko epea⁶ izango dute, Erregistro Zibilaren bulego orokorrean edo kontsulatuko bulegoan jaiotzari buruzko adierazpena egiteko. Horretarako, agiri ofiziala behar bezala bete eta hori aurkeztuko dute; agiri horri manuzko mediku-ziurtagiria erantsi beharko zaio, edo, bestela, erregelamendu bidez onartutako agiri egiaztatzailea. Adierazpena egin daiteke, orobat, norbera Erregistro Zibilaren bulego orokorrean edo kontsulatuko bulegoan bertaratu.

20/2011 Legearen 48. artikulua beren-beregi aipatzen ditu bertan behera utzitako adingabeak eta inskribatu gabeko adingabeak, horien inguruko jaiotza-inskripzioa nork sustatu behar duen arautzeko. 1957ko Legearen 43.5 artikulua, bertan behera utzitako jaioberriei zegokienez, inskripzioa sustatzera behartzen zuen kasuan kasuko jaioberria jaso zuen pertsona. 20/2011 Legearen 48. artikulua arabera, aitzitik, luzapenik gabe inskripzioa sustatu beharko dute, bertan behera uztearen ondorioz babesik gabe dauden adingabeei dagokienez, autonomia-erkidegoetan adingabeak babesteko eskudun diren erakunde publikoek, adingabe horien gaineko seme-alabatasuna ezaguna izan zen izan ez. Erakunde publiko horien betebehara izango da, halaber, eurek bereganatutako tutoretza administratiboaren inskripzioa sustatzea, bereganatu beharreko zaintzari buruz idatz-oharra egiteari kalterik egin gabe. Fiskaltzak, bestalde, inskribatu gabeko adingabeen inskripzioa sustatuko du.

3.3. Jaiotza-inskripzioaren edukia

20/2011 Legearen 49. artikulua lehenengo paragrafoak jaiotza-inskripzioaren edukia zehazten du: jaiotza-inskripzioan agerraraziko dira, alde batetik, jaioberriaren identitateari buruzko datuak, alegia, zein izen jarri zaion eta zein abizen dagokion, haren gaineko seme-alabatasunaren arabera; eta, beste alde batetik, jaiotzaren tokia, data eta ordua, baita jaiotakoaren

⁶ Alderdi Popularrak, hamar eguneko epea barik, hogeita hamar eguneko proposatu zuen bi ganbera legegileetan, hamarrekoa laburregia zelakoan. Zuzenketa horiek, alabaina, baztertuta geratu ziren.

sexua ere. Artikulu berberaren hirugarren paragrafoak gaineratzen du inskripzioak barruratuko duela jaiotakoari esleitutako kode pertsonala. Eta, bukatzeko, 49. artikuluaen laugarren paragrafoak, ahal den neurrian, gurasoen inguruko datu hauek agerraraztea agintzen du: izen-abizenak; nortasun-agiriaren zenbakia edo atzerritarren identifikaziorako zenbakia; jaiotzaren tokia eta data; egoera zibila; egoitza; naziotasuna; eta, orobat, Erregistro Zibilaren xedea betetzeko beharrezkoak diren beste datu guztiak, eredu ofizialetan jasotakoari helduta.

Datu horietatik guztietatik azter ditzagun, orpoz orpo, jaiotakoaren izenari eta abizenei dagozkien arauak. Izan ere, 20/2011 Legearen 4. artikuluaekin bat etorritz, Erregistro Zibilean jaso daitezke pertsonaren identitateari, egoera zibilari eta gainerako inguruabarrei buruzko egitateak nahiz egintzak, eta, ondorenez, inskribatzeko modukoak dira, besteak beste, izena eta abizenak, eta horien aldaketa (aipatu artikuluaen 3. zenbakia).

3.3.a. *Izena*

Pertsona orok izena izateko eskubidea du, eta izen horrek hura identifikatuko du gizartean, gainerako pertsonen begira. Izenak, gainera, haren izateari dagozkion ezaugarri guztiak barruratuko ditu, eta hura bereiziko du, gainerako gizakien artean, bikoiztu ezineko gizabanakoa den heinean. Egia esateko, Espainiako Konstituzioak ez du eskubide hori aitortu, eta, horretan oinarrituta, zenbait autorek irudirako eskubidearen barruan txertatu dute; alabaina, hori ez da zuzena, izenaren gaineko eskubideak nortasunaren bestelako alderdiak babesten baititu⁷.

Pertsona orori, jaiotzatik bertatik, izena izateko eskubidea aitortzen dio, hain justu ere, 20/2011 Legearen 50. artikulua, nazioarteko hitzarmenetan ezarritakoa betez⁸. Besteak beste, Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarte-

⁷ MEDINA DE LEMUS, M. (2010). *Derecho civil I (reestructurado conforme al Plan de Bolonia)*. Dilex. Madril. 103. or.

⁸ Aipamen luzea beharko lukete Egoera Zibilaren Nazioarteko Batzordeak onetsitako hitzarmenek. Batzorde horren zeregin nagusia da gomendioak eta hitzarmen-proiektuak

ko Itunak, 1966ko abenduaren 16koak, 24. artikulua 2. paragrafoan ezartzen du umea jaio eta segidan inskribatuko dela, eta izena izan behar duela⁹. Ildo beretik, Umearen Eskubideei buruzko Hitzarmenak, Nazio Batuen Biltzar Nagusiak 1989ko azaroaren 20ko 44/25 Ebazpenaren bitartez onetsitakoak eta 1990eko irailaren 2an indarrean jarri zenak, beren-beregi ezartzen du, 7. artikulua lehenengo paragrafoan, umea jaio eta segidan erregistratuko dela, eta, jaiotzatik bertatik, eskubidea izango duela, izena izateko, naziotasuna eskuratzeko, eta, ahal den neurrian, bere gurasoak ezagutzeko eta horiengandik babesa jasotzeko. Zortzigarren artikulua 1. paragrafoak hauxe gaineratzen du: estatu kideek bereganatutako konpromisoa da umearen eskubidea errespetatzea, eskubide horrek berarekin baitakar umearen nortasuna iraunaraztea, naziotasuna, izena eta familia-harremanak barne, legearekin bat etorritik eta esku-sartze ez-zilegiak saihestuz¹⁰.

1957ko Legearen 53. artikulua, beharbada gehiegi zehaztuz, guraso bien abizenak aipatzen zituen. Lege berriak, ordea, ez du zehaztuz hori egiten; aitzitik, seme-alabatasuna ezezaguna izan daitekeela gogorarazten du, eta, kasu horretan, erregistroko arduradunak izena eta erabilera arrunteko abizenetik batzuk jarriko dizkio jaiotakoari (ezin baita hala-koetan zehaztu amaren edo aitaren abizenik).

Era berean, jaiotakoari izena jartzeko betebeharrak dutenek, behin ohar-tarazpena jasota eta hiru eguneko epea igarota, ez badiote izen hori jartzen, erregistroko arduradunak erabilera arrunteko izenetatik bat jarriko dio jaioberri horri. Hori berori ezartzen zuen, baita 20/2011 Legea indarrean jarri baino lehenago ere, indarreko erregelamenduaren 192. artikulua. Nabari denez, izen bereziaren gaineko erabakia, desadostasun-kasuetan, erregistroaren arduradunari zegokion lehendik ere, indarreko erregelamen-

prestatzea, estatu kideetan indarrean dauden xedapenak harmonizatzeko edota Erregistro Zibilaren arduradunek emandako zerbitzuak hobetzeko.

⁹ Ikus hitzarmenaren testua, in <http://www2.ohchr.org/spanish/law/ccpr.htm>

¹⁰ Ikus hitzarmenaren testua, in <http://www2.ohchr.org/spanish/law/crc.htm>

duaren arabera, eta, lege berriarekin ere, halaxe dirau (zergatik, orduan, hainbeste zalaparta, abizenen atalean irizpide berberari eutsi zaionean?).

Bada, ondorenez, izen berezia aukeratzeko askatasuna, eta printzipio hori aitortzen du, aitortu ere, 20/2011 Legearen 51. artikulua. Nolanahi den ere, izen berezia aukeratzeko askatasuna ez da erabatekoa; haatik, hiru muga ditu¹¹ eta muga horiek esangura hertsian interpretatu beharrekoak dira:

1). Ezin dira bi izen soil baino gehiago jarri, ezta izen konposatu bat baino gehiago ere. Hori berori ezartzen zuen aurreko legeriak ere¹². Azken finean, saihestu nahi da izenen zerrenda amaigabeak ezartzea, gero guztiak batera inoiz ez erabiltzeko; horrek praktikan arazoak eragin diezaioke, bai gizabanakoari berari, bai Administrazioari ere¹³.

2). Ezin dira jarri pertsonaren duintasunaren aurkako izenak, ezta identifikazioa nahasgarri egiten dutenak ere¹⁴. Nabarienez, lege berriak nahiko zabal jotzen du, muga hau ezartzeko orduan. 1957ko Legearen 54. artikulua, aldiz, askoz debeku zorrotzagoak jartzen zituen atal honetan, debekaturik baitzeuden pertsonen kalte objektiboa egiten die-

¹¹ Muga horien azalpen sakona kontsulta daiteke, in LINACERO DE LA FUENTE, M. (2002). *Derecho del Registro Civil*. Cálamo. Bartzelona. 141.etik 150.erako orr.

¹² Erregistro Zibilar buruzko Erregelamenduaren 137.1 artikuluari men eginez, izenaren eta abizenen ondoan, ohiko erabilera dutenak jaso ahal izango dira, nortasun-ai-pamenei buruzko erregelekin bat etorriz. Bide horretatik, Erregistroen eta Notariotza-ren Zuzendaritza Nagusiak onartzen du, orri-bazterreko oharren bitartez eta datu gisa, inskribatuak hiru izen erabiltzen dituela jasoaraztea.

¹³ Muga hau ez da ohikoa zuzenbide konparatuan; aitzitik, Espainiako eta Portugaleko zuzenbideetan bakarrik aurki daiteke. Ikus SALVADOR GUTIÉRREZ, S. (2003). *Código del nombre (doctrina, legislación, resoluciones de la Dirección General de los Registros y del Notariado, formularios)*. Dykinson. Madril, 66. or. eta ondorengoak.

¹⁴ *Esquerra Republicana-Izquierda Unida-Iniciativa per Catalunya Verds* taldeak, Diputatuen Kongresuan, eta *Entesa Catalana de Progrés* taldeak, Senatuan, zuzenketa jarri zioten artikulua atal honi. Haien iritziz, ezin da jarri pertsonaren duintasunaren aurkako izenik, baina muga hori jaioberri eta adingabeen kasurako bakarrik ezarri behar da, pertsona helduek erabateko gaitasuna baitute, kasuan kasuko izena euren duintasunaren aurkakoa den ala ez erabakitzeko. Zuzenketa, alabaina, ez zen lege-testuan barruratu.

ten izenak; txikigarriak nahiz familiako aldaerak eta funtsik lortu ez duten lagunartekoak¹⁵; identifikazioa zaildu egiten dutenak; eta, orobat, orokorrean hartuta sexuari buruz okerra eragiten dutenak.

3). Jaiotakoari ezin zaio jarri haren neba edo arreba batek duen izena, baldin eta abizenak ere berberak badira, salbu eta neba edo arreba dagoeneko hilda dagoenean. Kontua da familiaren barruan homonimiarik ez gertatzea. 1957ko Legearen 54. artikulua ez zuen eskatzen jaiotakoaren eta neba edo arrebaren abizenak berberak izatea¹⁶; alabaina, betekizun hori zentzuzkoa da, abizenak desberdinak izanez gero, ez delako identifikazio-arazorik gertatuko.

Horiek dira, beraz, izena jartzeko orduan errespetatu beharreko mugak. Egia esan, arautegi berriak aurrekoak baino malguago jokatzen du, mugak gutxitu eta sinplifikatu egin baititu. Horrela, Espainiako estatuak Europako beste herrialdeen bideari eutsi dio kontu honetan, estatu espainiarra baitzen, orain arte, Portugalekin batera, izena jartzeko orduan muga gehien jartzen zuena. Arauketa berriak, segurtasun juridikoaren mesederako, izena aukeratzeko askatasuna zabaldu du, eta, horrela, gure inguruko herrialdeengana hurbildu du Erregistro Zibilaren arauketa.

Behin irizpide horiek aplikatu eta izena jarrita, izen hori aldatzeko zein aukera dagoen jakin behar da.

¹⁵ Ezabatu zen, ezabatu ere, txikigarriak nahiz familiako aldaerak eta funtsik lortu ez duten lagunartekoak ukitzen zituen debekua. María Linacero de la Fuentek, *El nombre y los apellidos* izeneko lan monografikoan, sakon aztertzen du txikigarrien onargarritasuna. Horretarako, gogora dakartza Erregistroen eta Notariotzaren Zuzendaritza Nagusiak azken urteetan emandako ebazpenak, eta txikigarrien inguruko arazo honetan zuzendaritzak ildo finkorik eta irizpide argirik ez duela baieztatzen du (zergatik, bestela, Lola, Fina edo Marisa txikigarriak onartu, eta ez, ordea, Margot edo Maribel?). Ikus 52. orrialdetik 56. erakoak. 2011ko Legeak ez dio gai honi heldu; baina baliteke erregelamendu bidez zerbait arautzea.

¹⁶ Linacero konturatua zegoen horretaz: *Por todo ello, acaso la prohibición de homonimia entre hermanos debería limitarse epresamente a aquéllos que tengan idénticos apellidos*. In *El nombre y los apellidos*, 59. or.

Lehenengo aukera kasuan-kasuan jarritako onomastika-baliokideari dagokio. Aurrekari historikoei erreparatuta, urtarrilaren 4ko 17/1977 Legeak¹⁷ Erregistro Zibilaren Legeko 54. artikulua eraldatu zuen, horren aginduz nahitaezkoa zelako espainiarren izen bereziak gaztelaniaz jasotzea. Eraldaketaz geroztik, artikulua horrek aukera ematen zuen, gaztelaniazko izen bereziaren orde, horren baliokide onomastikoa jartzeko, Espainiako estatuko hizkuntzetatik edozeinetan; horretarako, nahikoa zen, interesdunak edo horren legeko ordezkariak adierazpen hutsa egitea, inolako espedienterik gabe. Zernahi gisaz, 1977ko Legeak aukera hori ematen zuen, legea bera indarrean jarri baino lehen ezarritako izenen kasuan bakarrik; ondorenez, gaztelaniazko izena jartzen bazen legea indarrean jarri eta gero, orduan espedientearen izapideak egin behar ziren (ez, ordea, adierazpen hutsa), gaztelaniazko izen berezia Espainiako beste hizkuntzetatik edozeinetara itzuli ahal izateko. Oztupo hori gaunditzeko eta hizkuntza-aberastasuna bermatzeko bidean, azaroaren 5eko 40/1999 Legeak¹⁸ beste aurrerapauso bat eman eta haxe ezarri zuen Erregistro Zibilari buruzko Legearen 54. artikuluko bukaerako lerrokadan: interesdunak edo horren legeko ordezkariak hala eskatuta, erregistroaren arduradunak interesdunaren izen berezia ordezkatzeko du, horrek Espainiako hizkuntzetatik edozeinetan duen onomastika-baliokidearekin¹⁹. 2011ko Legearen 50.4 artikulua, puntu honetan, ez dakar berrikuntzarik eta hitzez hitz jasotzen du 1957ko Legean ezarritakoa.

Bestelako aukerak 20/2011 Legearen 52. artikuluan daude jasota, denak batera. Artikulu horri helduta, Erregistro Zibileko arduradunak, erregistro-prozeduraren bitartez, izena aldatzeko baimena eman dezake, aurretiaz interesdunak horretarako adierazpena eginez gero; interesdunak frogatu beharko du izen berriaren ohiko erabilera, eta, gainera, Erre-

¹⁷ Estatuaren Aldizkari Ofiziala, 7. zk., 1977ko urtarrilaren 8koa.

¹⁸ Estatuaren Aldizkari Ofiziala, 266. zk., 1999ko azaroaren 6koa.

¹⁹ Jakina denez, baliokidetasun hori nabaria ez bada, bide egokietatik frogatu beharra dago, dela baliokidetasuna bera, dela eskatutako izenaren grafia zuzena.

gistro Zibilari buruzko legerian ezarritako gainerako inguruabarrak bete beharko dira. Behin izena horrela aldatuta, aldaketa hori interesdunaren banako erregistroan inskribatuko da, eta, inskripzioa, izatez, eratzailera izango da. Eskatzailearen adinari dagokionez²⁰, 20/2011 Legearen 57.3 artikulua araberan, interesduna hamasei urtekoa baino nagusiagoa baldin bada, berak bere kabuz eska dezake izen-aldaketa.

Begi-bistan dagoenez, asko sistematizatu eta erraztu da izena aldatzeko prozedura, hori Erregistro Zibilaren arduradunaren esku geratu baita, oro har. 1957ko Legearen araberan, ordea, izen-aldaketa baimentzeko eskudunak ziren, kasuan-kasuan, Erregistro Zibileko epaile arduraduna, Justizia Ministerioa eta Estaturburua; gobernu-espeditenteen izapidetza, betiere, epaile arduradunari zegokion, eta, zehatzago, noren izena izan eta horrexen egoitzako epaileari, Fiskaltzaren txostena jasota.

3.3.b. *Abizenak*

Izen bereziak eta abizenek osatzen dute, biek batera, pertsonak bereizteko eta bakoizteko hitz-zeinua. Haien gaineko eskubidea erabatekoa eta erga omnes aurka jartzeko modukoa da, familia-estatusari dagokiolako, immateriala, preskribaezina eta ukaezina delako, eta ezin delako askatasunez xedatu²¹.

20/2011 Legearen 49.2 artikulua, 1957ko Legearen 55. artikuluko lehenengo lerrokadak bezala, hauxe ezartzen du: seme-alabatasunak era-

²⁰ Esquerra Republicana-Izquierda Unida-Iniciativa per Catalunya Verds parlamentu-taldeak, Diputatuen Kongresuan, 30. zuzenketa aurkeztu zuen, eta, zuzenketa horrekin, aukera eman nahi zien, hamabi urtetik gorako adingabeei, izena eta abizenak euren borondatez aldatzeko, betiere gurasoen edo legezko tutoreen baimenarekin. Talde Popularrak, bestalde, 154. zuzenketaren bitartez, hamabi urtetik gorako adingabeei entzualdia egitea eskatu nahi zuen, haien izena eta abizenak aldatu behar diren kasuetarako. Alabaina, ez bata ez besteak ez zuen aurrera egin, eta, beraz, egungo testuak ez du aipamenik egiten hamabi urtetik gorako adingabeei buruz.

²¹ AGUILÓ CASANOVA, C. (2009). *El Registro Civil. La organización y los hechos inscribibles*. Acciones civiles, 465. zk. Bosch. Bartzelona. 50. or.

tortzen ditu abizenak²². Printzipio orokor horretatik abiatuta, aztertu behar da ea seme-alabatasuna lerro bietatik zehaztuta dagoen, edo lerro batetik bakarrik, edo bi lerroetatik ezezaguna den. Hiru kasu horiei gehitu behar zaie Kode Zibilaren 111. artikuluan ezarritakoa²³:

Gurasoa guraso-ahaletik eta gainerako babes-eginkizunetatik baztertuta geratuko da, eta guraso horrek galdu egingo ditu lege-aginduz semearen edo alabaren gain nahiz horren ondorengoan gain, zein euren jarauntsietan, berari dagozkion eskubideak:

- 1. Giza sorkuntza ekarri duten harremanen ondorioz kondenatua izan denean, epai penal irmoaren bidez.*
- 2. Seme-alabatasuna epaiketaren bidez zehaztu denean, bera horren aurka agertuta²⁴.*

Bi kasuotan, semeak edo alabak ez du guraso horren abizenik izango, berak edo beraren legezko ordezkariak hori eskatzen duenean izan ezik.

Murritzeta horiek ondoreak sortzeari utziko diote, semearen edo alabaren legezko ordezkariak hala erabaki eta epaileak erabaki hori

²² Espainian, abizen bikoitzaren lege-sistema dago indarrean, 1957ko Legeaz geroztik. Zuzenbide konparatuan, ordea, ez da hori ohikoa. Sistema batzuek (Italiakoak, adibidez) abizen bakarra aukeratzen dute (gehienetan, aitarena); beste sistema batzuek “familia- edo ezkontza-izena” aukeratzen dute, senarrarena edo emaztearena, eta horixe da seme-alabei eskualdatzen zaien abizen bakarra (Alemanian, esaterako). Espainiako sistemak kritika onak jaso ditu doktrinaren aldetik, homonimia-kasuak saihesten dituelako (abizen bakarraren sistemetan, homonimia sarri bai sarri gertatzen da). Eta kritika onak jaso ditu, batik bat, emakumeari begirunea erakusten diolako; izan ere, emakumeak ez du bere abizena galtzen ezkontzaren ondorioz eta abizen hori bere seme-alabei eskualdatzen die. Horrek ez du esan nahi, ordea, Espainiako sistema zibilak beste gai batzuetan emakumearen kontrako bereizkeriarik egin ez duenik, ezta hurrik eman ere.

²³ *Kode Zibila / Código Civil* (2011). Deustuko Unibertsitatea. 3. argitaraldia. Bilbo. 197. or.

²⁴ Bigarren kasu hori beren-beregi aztertu du Erregistroen eta Notariotzaren Zuzendaritza Nagusiak, 1994ko azaroaren 11ko Ebazpenean.

onesten badu, edo, osterantzean, semeak edo alabak berak hala erabakitzen badu gaitasun osoa lortu eta gero.

Euren horretan diraute beti seme-alabak jagon eta eurei mantenua emateko betebeharrak.

Seme-alabatasuna lerro batetik bakarrik zehaztuta badago, aitortutako seme-alabatasun horrek eratorriko ditu abizenak, eta guraso horrexek ezarri ahal izango du abizenen hurrenkera (20/2011 Legearen 49. artikuluko 2. paragrafoaren laugarren lerrokada). Aurreko legearen ildo berberari eutsi zaio, eutsi ere, kasu hori arautzeko.

Seme-alabatasuna bi lerroetatik ezezaguna denerako, 1957ko Legearen 55. artikulua haxe ezarri zuen, bosgarren lerrokadan: Erregistro Zibilaren arduradunak erabilera arrunteko abizenak jarriko dizkio jaiotakoari²⁵. Egin-eginean ere, 20/2011 Legeak, 49. artikuluan, ez du araurik ematen kasu zehatz honetarako, sistematikaren arabera toki egokia hori izan arren. Araua, dena den, 50. artikulua 3. paragrafoan aurki daiteke eta 1957ko Legearen hari berberari heltzen dio horretarako.

Seme-alabatasuna lerro bietatik zehaztuta baldin badago, gurasoak, ados jarrita, euren lehenengo abizena zein hurrenkeratan eskualdatuko den erabakiko dute, erregistroan inskripzioa egin aurretik. Horixe agintzen du Kode Zibilaren 109. artikulua, hori berori ezartzen zuen 1957ko Legeak, azaroaren 5eko 40/1999 Legeak eragindako eraldaketaz geroztik, eta halaxe dirau 20/2011 Legean ere. Arazoa da zer gertatzen den, seme-alabatasuna lerro bietatik zehaztuta egonda, gurasoak ez dire-

²⁵ *De acuerdo con la anterior normativa ¿qué vocablos habrá de elegir preferentemente el Encargado como apellidos? El único criterio legal a tenor del artículo 196.1 del Reglamento del Registro Civil, es el rechazo del apellido “Expósito” u otro indicativo de origen desconocido, ni nombre propio. A mi juicio, habrá que dar al término uso frecuente una interpretación lo suficientemente amplia como para incluir en su tenor, no sólo aquellos apellidos que tengan una amplísima difusión (V.g. López, García...), sino, en general, cualesquiera que no resulten especialmente insólitos o escasos (o que pudieran implicar en su caso una usurpación de la posición social de otra persona).* In LINACERO DE LA FUENTE, M. (2002). *Derecho del Registro Civil*. Cálamo. Bartzelona. 168 eta 169. orr.

nean ados jartzen, abizenen hurrenkeraz ezartzeko²⁶. Hurrengo atalean azalduko da arazo hori zehatz-mehatz.

Adopzio bidezko seme-alabatasunaren kasuan, 20/2011 Legeak arau hau besterik ez du jasotzen: adopzioa eratzen duen ebazpen judiziala inskripzioan agerraraziko da, baina seme-alabatasun horrek publikitate murritua izango du (44. artikulua 4. paragrafoa bigarren lerroka). 1957ko Legearen 56. artikulua zehatzagoa zen: adopzio-eskrituran hitzartu ahal izango da adopzio-hartzailearen edo adopzio-hartzaileen lehenengo abizena adoptatuaren familia biologikoaren abizenen aurrean jartzea; gainera, naturaren arabera ez diren abizenen ordean, adopzio-hartzaileen abizenak jarri ahal izango dira. Ziur asko, erregelamendu bidezko garapena beharko du bihar-etzi adopzioaren gai honek.

Abizenen hurrenkeraz lehenengo jaiotza-inskripzioan zehaztu ondoren, hurrengo jaiotzen inskripzioetan ere hurrenkeraz hori erabili beharko da, seme-alabatasuna berbera denean (49. artikulua 2. paragrafoa azken lerroka).

Abizenek atzerriko osagaien bat dutenerako, 20/2011 Legearen 56. artikulua aplikatu beharko da. Horren arabera, norbaitek Espainiako nazioartasuna eskuratzen duenean, bere abizenei eutsi ahal izango die, lege-agingiduz dagozkionak beste batzuk izan arren, baldin eta bere abizenei eusteko borondatea adierazten badu nazioartasuna eskuratzeko unean, edo, bestela, eskuraketaren nahiz adin-nagusitasunaren ondorengo bi hiletan; beharrezkoa da, zernahi gisaz, aldatu nahi ez diren abizenak ez izatea nazioarteko ordena publikoaren kontrakoak. Bestalde, gerta daiteke herritar espainiarrek, era berean, Europar Batasunaren beste herri bateko nazioartasuna izatea, eta, kasu horretan, borondatez abizenak aldatzea, azken estatu horretan abizenak aldatzeko zein erregela izan eta erregela horien arabera. Bada, abizen-aldaketa horiek Espainian aitortuko dira,

²⁶ Gurasoen arteko desadostasun hori gertatzen bada, haiek egitez bananduta daudenean, Erregistroen eta Notariotzaren Zuzendaritza Nagusiak argi utzi du semearekin edo alabarekin bizi den gurasoak aukeratzeko duela izena.

salbu eta aldaketa Espainiako ordena publikoaren kontrakoa denean edota, kasuan kasuko aldaketa ebazpen judizial zehatz baten ondorioa izanik, ebazpen hori Espainian aitortzen ez denean.

Behin irizpide horiek aplikatu eta abizenak zehaztuta, abizen horiek aldatzeko zein aukera dagoen jakin behar da. Eskatzailearen adinari dagokionez, 20/2011 Legearen 57.3 artikulua arabera, interesduna hamasei urtekoa baino nagusiagoa baldin bada, berak bere kabuz eska dezake abizen-aldaketa²⁷. Aurreko legearen 55. artikuluari helduta, ordea, adin-nagusitasuna beharrezkoa zen, abizenen hurrenkera alda zedin eskatzeko. Bestalde, kontuan hartu behar da abizen-aldaketak guraso-ahalaren mendeko pertsona guztiak barruratzen dituela, bai eta gainerako ondorengoak ere, baldin eta ondorengo horiek beren-beregi aldaketari adostasuna ematen badiote (20/2011 Legearen 57. artikuluko 1. paragrafoa, 1957ko Legearen 61. artikulua ildotik).

Abizenak aldatzeko prozedurei dagokionez, prozedurok asko bai asko erraztu dira 20/2011 Legean, aurreko arautegi korapilatsuari begira. Alegia, abizenen aldaketarako prozedurak sistematizatu eta bizkortu egin dira lege berrian, eta, erregela orokor gisa, Erregistro Zibilaren arduraduna izango da, lege berria indarrean jartzeaz geroztik, prozedura horietarako eskudun.

Azter ditzagun, banan-banan, prozedura bakoitza, lege berriaren argitan, aurreko legeriarekiko desberdintasunak nabarmenduz.

Lehenengo eta behin, abizenak alda daitezke, interesdunak horretarako borondate-aitorpena egin eta Erregistro Zibilaren arduradunak hori baimenduz gero, bost kasu hauetan (20/2011 Legearen 53. artikulua):

- Abizenen hurrenkera aldatu nahi denean. 1957ko Legearen 55. artikuluko laugarren lerroakadak ere kasu hori onartzen zuen, baina adin-nagusitasuna eskuratzea ezinbesteko baldintza gisa ezarriz.

²⁷ Ikus 19. oin-oharra.

- Lehenengo abizenari “de” preposizioa gehitu nahi zaionean, abizen hori izen berezia izan ohi delako edo izen berezi batekin hasten delako, edota abizenen artean “y” nahiz “i” juntagailuak gehitu nahi direnean. “De” preposizioari dagokionez, kasu hori ez zegoen jasota 1957ko Legean; bai, ordea, Erregelamenduaren 195. artikuluan, aitaren abizenari erreferentzia eginez (hori beti lehenengoa izango zelakoan). “Y” eta “i” juntagailuen kasua ez zegoen jasota, ez aurreko legean, ez horren erregelamenduan. Egia esateko, diputatu katalanek Gorte Nagusietan egindako ekarpenaren fruitua da.

- Seme-alaba adin nagusiko edo emantzipatuen abizenak moldatu nahi direnean, gurasoen abizenetan izandako aldaketaren arabera, baldin eta seme-alabok beren-beregi adostasuna ematen badute. Kasu hori ere berri-berria da, ez baita aurretiaz ageri Espainiako estatuaren arautegian.

- Abizenen ortografia erregularizatu nahi denean, Espainiako hizkuntzetatik edozeinetan, edota abizenen fonetikan (baita atzerriko abizenen ere) gaztelaniaren arabeko egokitzapen grafikoa egin nahi denean. Kasu honek bi hipotesi barruratzen ditu: bata, abizenen ortografia erregularizatu nahi izatea, Espainiako hizkuntzetatik edozeinetan, eta horren aurrekaria 1957ko Legearen 55. artikuluko azken lerrokadan dago jasota; eta, bestea, abizenen fonetikan (baita atzerriko abizenen ere) gaztelaniaren arabeko egokitzapen grafikoa egin nahi izatea, eta horren aurrekaria 1957ko Legearen 59. artikuluko 5. idatz-zatian aurki daiteke (“atzerriko izena itzultzea edo atzerriko abizenen fonetika gaztelaniaren grafia egokitzea”).

- Seme-alabatasuna geroago zuzendu arren, seme-alabek edo ondorengoek eutsi nahi dietenean zuzenketaren aurretik erabili ohi zituzten abizenei; horretarako eskaera eragin beharko da, seme-alabatasun berria inskribatu eta ondorengo bi hiletan, edo, hala denean, adin-nagusitasuna lortu eta ondorengo bi hiletan. Kasu horren parekoa 1957ko Legearen 59. artikuluko 3. idatz-zatian dago islatuta, nahiz eta bertan “naturaren arabeko” seme-alabak aipatu.

Bigarrenik, abizenak alda daitezke, Erregistro Zibilaren arduradunak espedientearen izapideak egin eta berak baimena emanaz gero (20/2011 Legearen 54. artikulua); 1957ko Legearen arabera, aldiz, Justizia Ministerioa zen baimen hori emateko eskuduna. Lege berriaren arabera, abizen-aldaketaren eskaera egiteko, nahitaez bete behar dira honako baldintza hauek:

- Abizenak, proposatu izan den modu horretan, egiteko egoera eratztea, eta abizen hori izatea eskatzaileak erabili ohi duena. Aurreko legerian, nolana ere, bere-beregi gaineratzen zen egiteko egoera ez zuela interesdunak berak sortu behar; ez zen gaineratzen, ordea, abizena eskatzaileak erabili ohi duena izatea.

- Kasuan-kasuan batu edo aldatu nahi den abizena edo abizenak modu legitimoan eskatzailearenak izatea. Baldintza hau bere horretan hartu da 1957ko Legearen 57. artikuluko 2. zenbakitik.

- Aldaketaren ondoriozko abizenak lerro beretik ez etortzea²⁸. Baldintza honen idazkera erregelamenduaren 205. artikuluko 3. zenbakitik jaso da; ez, ordea, 1957ko Legearen 57. artikuluko 3. zenbakitik (horren arabera, aldatu nahi zen abizena zein lerrotakoa izan eta lerro horretatik etorri behar zen; baldintza ulergaitza, zinez).

Eskaeraren aurka jartzekotan, aurreko baldintzak urratu izana bakarrik alega daiteke, 1957ko Legean gertatzen zen bezala. Gainera, bigarren eta hirugarren baldintzak ez dira bete behar izango eta nahikoa izango da proposatutako abizenak ohiko erabilera izatea, baldin eta interesduna noren harrerapean egon eta pertsona horri badagokio eskatutako abizena edo abizenak, betiere harreragileak berak, edo, hura hilez gero, haren jaraunleek aldaketari adostasuna emanda; eta, edozein kasutan ere, aldaketari baiezkota eman beharko diote, euren kabuz edo legezko ordezkari bitartez, abizenaren titularra nor izan eta horren ezkontideak eta ondo-

²⁸ Talde Popularrak, bai Diputatuen Kongresuan, bai Senatuan, baldintza hau ezabatzeko eskaera egin zuen; eskaerak, aldiz, ez zuen aurrera egin.

rengoek²⁹. Harreraren inguruko kasu honek, bistan denez, berrikuntza dakar aurreko legeriari begira. Alderantziz, ez da beharrezkoa izango proposatutako abizenak ohiko erabilera izatea eta nahikoa izango da bigarren eta hirugarren baldintzak betetzea, baldin eta aldatu nahi den abizena duintasunaren aurkakoa baldin bada edo eragozpen handiak sortzen baiditu. 1957ko Legearen 58. artikuluko lehenengo lerroak ere eragozpen handiak aipatzen zituen; alabaina, duintasunaz hitz egin beharrean, duaren aurkakoa izateaz hitz egiten zuen, eta, horrez gain, beste kasu hau eranstean zuen: Espainiako abizen baten desagerpena saihestu nahi izatea.

Eta, hirugarrenik, abizenak alda daitezke, salbuespeneko inguruabarrak gertatzen direnean. Arian ere, 20/2011 Legearen 55. artikulua kasu zehatza eta kasu orokorra bereizten ditu. Kasu zehatza berria da arautegian: Justizia ministroak agindua eman dezake, erregelamendu bidez finkatutako baldintzetan, eta, agindu horretan, abizenak aldatzea baimen dezake, tartean daudenean, dela genero-indarkeriaren biktimak, dela egoera hori zein etxetan gertatu eta etxe horretan bizi diren edo bizi izan diren ondorengoak³⁰. Bestalde, kasu orokorra 1957ko Legearen 58. artikuluko bigarren lerroakaren haritik doa: egoeraren larritasunak edo salbuespeneko inguruabarrek horixe galdatzen dutenean, onargarria da abizenen aldaketa. 1957ko arautegian, aldaketa onartu ahal zen dekretu bidez, Justizia Ministerioak hala proposatuta, Estatu Kontseiluaren entzu-

²⁹ Harreraren inguruko erregela hori ez zuen begi onez ikusten Talde Popularrak, eta hori ere ezabatzeko eskaera egin zuen bi ganbera legegileetan; kasu honetan ere, porrot egin zuen eskaera horrek.

³⁰ Ondorengo horien aipamena testuan txertatzeko, Esquerra Republicana-Izquierda Unida-Iniciativa per Catalunya Verds parlamentu-taldeak 29. zuzenketa aurkeztu zuen Diputatuen Kongresuan. Justifikazioa argi eta zehatza da: *Aunque legalmente no tengan la consideración de víctimas de violencia de género, es evidente que los y las hijas que han conocido la violencia hacia sus madres son víctimas también de esta situación. Y, como tales, han de tener la misma facilidad y agilidad que la víctima directa de las acciones violentas para el cambio de sus apellidos, probablemente mediante la sustitución del apellido del maltratador* (Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Diputatuen Kongresua. IX. legegintzaldia, A Saila: Lege-proiektuak. 2011ko apirilaren 6koa, 90-26 zk., 13. or.).

naldiarekin. 20/2011 Legean, aldiz, abizenak aldatzeko baimena, lehen esan bezala, Justizia ministroak eman dezake, agindu bidez.

Behin abizenak horrela aldatuta, aldaketa interesdunaren banako erre-gistroan inskribatuko da, eta, inskripzioa, izatez, eratzailea izango da (20/2011 Legearen 57. artikuluko 2. paragrafoa). 1957ko Legearen 62. artikulua ere izaera eratzaile hori aitortzen zuen, beste hitz hauek erabilia: abizenen aldaketarako baimenek ez dute ondorerik sortzen, kasuan kasuko jaiotza-inskripzioaren bazterrean inskribatzen ez diren bitartean.

3.3.c. Bereziki, abizenak ezartzea, desadostasun-kasuetan edo inskripzio-eskabidean hurrenkerarik zehaztu ezean

Aurreko legeriaren arabera, desadostasun-kasuetan edo inskripzio-eskabidean hurrenkerarik zehaztu ezean, espainiarren lehenengo abizena aitaren lehenengo abizena zen, eta, bigarrena, amaren lehenengo abizena. Erregela horrek, bistan denez, bereizkeria zekarren emakumezkoaren kontra, eta, hori saihesteko, lege berriak bi gurasoen arteko berdintasuna bermatu nahi izan du. Helburu horrekin, 20/2011 Legearen 49.2 artikulua haxe ezarri du: desadostasun-kasuetan edota inskripzio-eskabidean abizenak agerrarazi ez direnean, Erregistro Zibilaren arduradunak errekerimendua egingo die gurasoei edo adingabearen gaineko lege-ordezkaritza dutenei, gehienez ere hiru eguneko epean, abizenen hurrenkera komunikatu dezaten. Esanbidezko komunikaziorik gabe igarotzen bada epe hori, arduradunak erabakiko du abizenen hurrenkera, adingabearen interes gorena kontuan hartuta. Horixe da, hain zuzen ere, hainbeste iskanbila sorrarazi duen araua. Egia esan, historian zehar, aitaren abizena hobetsi da, amaren abizenaren kalterako, eta nagusitasun hori ezereztearen alde agertu dira horren inguruan hitz egin duten guztiak. Kontua da, behin lehentasuna ezabatuta, zein irizpide aplikatu behar den, adostasunaren ordezko gisa.

Gobernuak, bere lege-proiektuan, honako proposamen hau egin zuen³¹, aztergai dugun kasu horretarako: Erregistro Zibileko arduradu-

³¹ Interneten, PDF formatuan, in <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1215198343783/MuestraInformacion.htm>

nak abizenen hurrenkera erabakitzea, horien hurrenkera alfabetikoa kontuan hartuta. Alabaina, parlamentuko kideek eztabaida luzea egin zuten, alfabetoaren irizpide hori dela eta ez dela:

Ausazko prozedura

Ana María Oramas González-Moro andreak eta José Luis Perestelo Rodríguez jaunak³², Talde Mistoaren izenean, kritika hau egin zioten alfabetoaren irizpideari: abizenen hurrenkera erabakitzeko unean, gurasoetatik batek alde zuzenetik jakingo du bere abizena hobetsi egingo dela desadostasun-kasuetarako (alfabetoaren arabera aurretiazkoa delako), eta hori jakiteak baldintzatu eta, maiz-sarri, zaildu egingo du bi gurasoak abizenen hurrenkerari buruz ados jartzea, nahiz eta legearen xedea horixe izan. Horrexegatik, Talde Mistoak abizenen hurrenkera ausaz erabakitzea proposatu zuen Diputatuen Kongresuan. Lege berria erregelamenduaren bidez garatzen denean, erregelamendu horrek zehaztuko lituzke ausazko prozeduraren nondik norakoak; talde mistoaren iritziz, erabilitako programa informatikoak berak funtzionalitate berezia izan beharko luke, ausaz erabaki hori hartzeko.

Esquerra Republicana-Izquierda Unida-Iniciativa per Catalunya Verds Taldeak ere ausazko prozedura hobetsi zuen, 24. zuzenketaren bitartez³³. Euren aburuz, alfabetoaren irizpideak, epe luzerako, gure herriaren onomastika-aberastasun handia urrituko zuen eta alfabetoaren azken letratik hasitako abizenak desagertuko ziren, lehenengo letratetik hasietakoen mesederako. Ausaren irizpideak, haien iritziz, bereizkeria onomastikoak saihesten ditu (horiek positiboak izan nahiz negatiboak izan) eta ez du eragiten gurasoen arteko eztabaidak ugaritzea, alde zuzenetik ez baita ezaguna eztabaidaren emaitza.

³² Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Diputatuen Kongresua. IX. legegintzaldia, A Saila: Lege-proiektuak. 2011ko apirilaren 6koa, 90-26 zk., 4. or.

³³ Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Diputatuen Kongresua. IX. legegintzaldia, A Saila: Lege-proiektuak. 2011ko apirilaren 6koa, 90-26 zk., 10. or.

Gutxien erabiltzen dena, lehenengoa

EAJ-PNV Taldeak ere ez zuen begi onez ikusi Gobernuaren proposamena eta honako aldaketa hau proposatu zuen desadostasun-kasuetarako³⁴: Erregistro Zibilaren arduradunak abizenen hurrenkera zehaztuko du, eta, horretarako, Estatistikako Erakunde Nazionalak ziurtatutako datuak ikusi eta gutxien erabiltzen den abizena jarriko du lehenengo tokian. Talde euskaldunaren esanetan, irizpide hori hurrenkera alfabetikoarena baino objektiboagoa eta zentzuzkoagoa da, eta, horrez gain, gutxiengoaren abizenak desagerraraztea eragotz dezake.

Zozketa egitea

Esquerra Republicana-Izquierda Unida-Iniciativa per Catalunya Verds Taldeak, bere 24. zuzenketari begira, hautabidezko zuzenketa aurkeztu zuen, alegia, 25. zuzenketa³⁵. Desadostasun-kasuetarako, talde horrek proposatu zuen erregelamenduak zehaztutako moduan zozketa egitea. Sistema hori, taldearen iritziz, guztiz neutroa da eta ez dio guraso zehatz bati lehentasunik ematen, bestearen gainetik, desadostasuna dagoenean.

Hurrenkera alfabetikoa, gorantz edo beherantz, txandaka

Esquerra Republicana-Izquierda Unida-Iniciativa per Catalunya Verds Taldeak, bere 24. zuzenketari begira, hautabidezko beste zuzenketa bat aurkeztu zuen, 25.az gain, alegia, 26. zuzenketa³⁶. Desadostasun-kasuetarako, talde honek proposatu zuen Erregistro Zibilaren arduradunak hurrenkera alfabetikoa aplikatzea, gorantz edo beherantz, txandaka. Horrela, inskripzio zehatz bat egiteko, lehentasuna eman bazaio alfabetoaren arabera aurreneko lekuetan kokatzen den letzari, orduan, hurrengo ins-

³⁴ Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Diputatuen Kongresua. IX. legegintzaldia, A Saila: Lege-proiektuak. 2011ko apirilaren 6koa, 90-26 zk., 6. or.

³⁵ Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Diputatuen Kongresua. IX. legegintzaldia, A Saila: Lege-proiektuak. 2011ko apirilaren 6koa, 90-26 zk., 11. or.

³⁶ *Íbidem*.

kripzioa egiteko, lehenetasuna eman behar zaio azken tokietan kokatzen den letrari. Bistan denez, taldeak ausa eta alfabetoa nahasi nahi izan ziotuen bere proposamen honetan.

Irizpide berria ezabatzea, bestelako proposamenik gabe

Convergència i Unió Taldeak ez zuen uste lege-proiektuaren irizpidea egokia zenik³⁷. Haien ustez, desadostasun-kasuetarako konponbidea oso garrantzitsua da, dela ordena publikoari dagokionez, dela segurtasun juridikoari dagokionez. Horregatik, araua ezabatzea proposatu zuen, parlamentuko izapidetzan zehar beharrezko adostasuna lortu arte.

Rosa María Díez González andreak ere, Parlamentuko Talde Mistoaren barruan, araua ezabatzeko proposamena egin zuen, 83. zuzenketaren bitartez, hobekuntza teknikoa aldarrikatuz³⁸.

Aurreko legearen irizpidea bere horretan uztea, berrikuntzarik egin gabe

Diputatuen Kongresuko Talde Popularrak, 146. zuzenketaren bitartez³⁹, lege-proiektuaren 49. artikulua osoa ezabatzea proposatu zuen, indarreko sistemari eusteko. Haien iritziz, Kode Zibilean 1999ko eraldaketa egin ondoren, oreka ezin hobea lortu zen, bikotearen borondate-autonomia eta Espainiako familia-tradizioa bateratuz. Konponbide baketsua omen zen desadostasun-kasuetan aurrenik aitaren abizena jartzea eta gero amarena, eta, beraz, ez zegoen zertan aldatu. Talde Popularrak uste zuen sistema berriak gatazka zentzugabe eta alferrekoak eragingo zituela, lehen gatazkarik ez zegoen gai honetan.

³⁷ Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Diputatuen Kongresua. IX. legegintzaldia, A Saila: Lege-proiektuak. 2011ko apirilaren 6koa, 90-26 zk., 24 eta 25. orr.

³⁸ Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Diputatuen Kongresua. IX. legegintzaldia, A Saila: Lege-proiektuak. 2011ko apirilaren 6koa, 90-26 zk., 33. orr.

³⁹ Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Diputatuen Kongresua. IX. legegintzaldia, A Saila: Lege-proiektuak. 2011ko apirilaren 6koa, 90-26 zk., 54. orr.

Desagertzeko arriskuan dagoena, lehenengo

Talde Popularrak, bere 146. zuzenketari begira, hautabidezko zuzenketa aurkeztu zuen, alegia, 147. zuzenketa⁴⁰. Horretan, desadostasun-kasuetarako irizpidea da desagertzeko arriskuan dagoen abizena lehenengo jartzea.

Azkenean, Diputatuen Kongresuan, parlamentuko taldeen arteko transakzioaren ondorioz, gaur egungo testuaren idazkera adostu eta onetsi zen, eta Senatuaren Lehendakaritzari bidali zitzaion.

Senatuan, Diputatuen Kongresuko jarrera berberak nabarmendu ziren. Narvay Quintero Castañeda jaunak eta Alfredo Belda Quintana jaunak 5. zuzenketa aurkeztu zuten⁴¹, honako proposamen honekin: desadostasun-kasuetan edo inskripzio-eskabidean abizenen hurrenkera zehaztu ez denean, abizenon hurrenkera ausaz ezarriko da, erregelamenduak ezarritako prozeduraren bitartez. Eta Entesa Catalana de Progrés taldeak hautabidezko hiru zuzenketa aurkeztu zituen, lehen aipatutako hiru irizpideak Senatura ekarriz⁴²: lehenengoa, abizenen hurrenkera ausaz erabakitzea (51. zuzenketa); bigarrena, zozketa egitea, erregelamenduak ezarritako moduan (52. zuzenketa); eta, hirugarrena, hurrenkera alfabetikoa aplikatzea, gorantz edo beherantz, txandaka (53. zuzenketa). Alabaina, guztiei ere gaitz iritzi zitzaion.

Testuaren gaineko azken eztabaida Diputatuen Kongresuan izan zen, 2011ko uztailaren 14an. Esquerra Republicana-Izquierda Unida-Iniciativa per Catalunya Verds Taldearen izenean, Ridao i Martín jaunak beren-beregi adierazi zuen desadostasun-kasuetarako hartutako konpon-

⁴⁰ Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Diputatuen Kongresua. IX. legegintzaldia, A Saila: Lege-proiektuak. 2011ko apirilaren 6koa, 90-26 zk., 55. or.

⁴¹ Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Senatua. IX. legegintzaldia, 2011ko ekainaren 7koa, 74. zk., 69 eta 70. orr.

⁴² Gorte Nagusien Aldizkari Ofiziala. Senatua. IX. legegintzaldia, 2011ko ekainaren 7koa, 74. zk., 94, 95 eta 96. orr.

bidea ez zela alternatibarik egokiena⁴³. Eta, EAJ-PNV Taldearen ize-
nean, Olabarria Muñoz jaunak gogorarazi zuen, gai labain edo irristakor
honetan hartutako erabakiaren ondorioz, Erregistro Zibilaren ardu-
radunak kinka larrian jartzen direla, aginduzko betebeharra euren gain
jartzen baita⁴⁴. Guztiarekin ere, testua bere horretan onetsi zen.

4. LABUR-ZURREAN: ZALAPARTA EZ OTE DA GEHIEGIZ- KOA IZAN?

Egungo krisialdiaren larria ikusita, gure ordezkari publikoek badituzte
esku artean hainbat eta hainbat gai, abizenen hurrenkera zehaztea baino
askoz premiazkoagoak eta presazkoagoak direnak. Horietan jarri beharko
lukete euren ardura nahiz arreta guztia; ez, ordea, bigarren mailako autue-
tan. Horrek ez du kentzen, ordea, Erregistro Zibila eguneratu eta gaurko-
tu beharra. Egin-eginean ere, ekonomiaren eta finantzen egoerak ez gaitu
gerarazi behar, besoak gurutzatuta itxarroteak ez baititu gauzak euren one-
ra ekarriko. Horregatik, Erregistro Zibilaren inguruan eredu berri eta be-
rritzailea diseinatu izana, besterik gabe, positibo eta onargarria dela esan
daiteke, kasuan-kasuan erabilitako formulak gorabehera. Badira, ordea,
2014ko data erabakigarria zalantzan jartzen dutenak⁴⁵:

*Una situación económica como la actual, en la que cada día se nos anun-
cia por los gestores de la Hacienda Pública una nueva medida de conten-
ción del gasto público, que a su vez supone un establecimiento de priori-
dades sobre las que deben aplicarse los escasos recursos públicos disponi-
bles, no parece la situación óptima para pensar en que el Registro Civil*

⁴³ Gorte Nagusiak. Diputatuen Kongresuaren Bilera Egunkaria, 2011. urtea, 262. zk.,
osoko bilkuraren 249. bilera, 2011ko uztailaren 14koa, 26. or.

⁴⁴ Gorte Nagusiak. Diputatuen Kongresuaren Bilera Egunkaria, 2011. urtea, 262. zk.,
osoko bilkuraren 249. bilera, 2011ko uztailaren 14koa, 27 eta 28. orr.

⁴⁵ SERRANO ALONSO, E. (2012) *La Ley del Registro civil de 21 de julio de 2011*. Edisofer
(Libros jurídicos). Madril. 132. or.

que la Ley establece pueda llegar a ser una realidad, ni aún en el futuro del año 2014, al que el legislador ha aplazado su vigencia. Ni los augures económicos más optimistas ven en aquel año el fin de la depresión económica actual; sólo un verdadero milagro podría cambiar esta situación y como los milagros cada vez son más escasos, no parece ser demasiado pesimista, sino realista, pensar en un nuevo aplazamiento de la vigencia de la nueva regulación del Registro Civil. Nada desearía más, por el bien común, que mis pesimistas previsiones fuesen equivocadas y que en el mes de julio de 2014, comience la nueva era del Registro Civil.

Edonondik begiratuta ere, desadostasun-kasuetan edo inskripzio-eskabidean hurrenkerarik zehaztu ezean, abizenak ezartzeko aukeratu den konponbidea ez da berria. Konponbide berbera aplikatzen zen, aplikatu ere, 1957ko Legean, eta halaxe dirau 20/2011 Legean ere, izena eta abizenak ezarri behar zaizkionean seme-alabatasun ezezaguneko jaioberriari; lehen nahiz orain, Erregistro Zibilaren arduradunari zegokion eta dagokio azken erabakia, betiere erabilera arruntekoen artean aukeratuta. Orain, irizpide bertsuari eutsi zaio, abizenen hurrenkera finkatzeko adostasunik ez dagoenerako edo inskripzio-eskabidean hurrenkera hori zehaztu ez denerako. Betiere, aurretiaz ohartarazpena egingo du Erregistro Zibilaren arduradunak, eta, behin hiru eguneko epea igarota, ez bada esanbidezko komunikaziorik jasotzen, arduradunarena azken erabakia da, alderdien askatasunari bidea eman ondoren hartu beharrekoa. Antzekoak dira, izan ere, konponbide hori eta Europako beste antolamendu juridiko batzuetan (Alemanian eta Suitzan, esaterako) aplikatzen dena.

Kontuak kontu, ez du ematen kasu gehiegi gertatuko direnik praktikan. Seme-alabak izatea, gaur egun batez ere, ondo hausnartutako erabakia izan ohi da, eta zin-zinezko adostasuna eta konpromisoa behar ditu gurasoen artean. Testuingurua hori izanik, nekez gertatuko da gurasoak bat ez etortzea, abizenen hurrenkera zehazteko orduan. Zernahi gisaz, arazoak zabalkunde handia izan du komunikabideetan, eta bada zerbait zehazteko geratu dena. Areak ere, adingabearen interes gorena kontuan hartu behar du Erregistro Zibilaren arduradunak, erabaki egokia hartu ahal izateko. Beste irizpiderik,

ordea, ez zaio eskaintzen arduradunari. Era berean, ez da inolako prozedurarik zehazten, erabaki hori nola hartu behar den finkatzeko. Ziur asko, erregelamenduak alderdi horiek guztiak findu beharko ditu, arduradunaren erabakia nahierarakoa izan ez dadin, zentzuzkoa baizik.

Arrazoi zuen, neurri handi batean, María Roncesvalles Barber Cárcamo andreak, Errioxako Unibertsitatean zuzenbide zibileko irakasle titularra denak, 2010ean Gobernuak aurkeztutako lege-proiektuari buruz iruzkin hau egin zuenean⁴⁶:

En conclusión, ésa es la clave del “problema de los apellidos”: si a falta de pacto es más conveniente deferir la elección sobre su orden a la discrecionalidad del funcionario encargado del Registro (que tendrá sus manías, seguro), al azar del alfabeto, o a un régimen legal que necesariamente dé primacía a uno de los dos progenitores. Personalmente, me parece más razonable esta última opción, en cualquiera de sus dos variantes. En muchos comentarios de estos días se apuntaba la más lógica anteposición del apellido materno: desde luego, casa mejor con el tradicional mater semper certa est y con la prohibición española del desconocimiento materno. Ahora bien, ¿existe un movimiento social que justifique el cambio legal en este sentido? El reproche al legislador del que partían estas líneas retorna clamoroso: resolver un problema inexistente con un criterio manifiestamente aleatorio conduce a la creación del problema. Y la función del legislador es exactamente la contraria: abordar, de la forma más conveniente, los problemas que tercamente sí existen.

20/2011 Legean hartutako konponbideak, zinez, ez du inor asebate. Ausartegia eta feministegia ote zen, halako kasuetarako, amaren abizenari lehentasuna ematea? Irizpide objektibo eta zitarra dela, ezin inork uka. Alabaina, ez ote dakar irizpide horrek gizonezkoen aurka emakumezkoek hainbat eta hainbat gizalditan gogor borrokatu duten bereizkeria? Legegileak beste bide bati eutsi dio. Gaitz erdi!

⁴⁶ BARBER CÁRCAMO, M^a. R. (2010). “Apellidos y Registro Civil”. *Actualidad Jurídica Aranzadi*. 809. zk. XVIII. urtea, 2010eko azaroaren 25ekoa, 4. or.

5. BIBLIOGRAFIA

AGUILÓ CASANOVA, C. (2009). *El Registro Civil. La organización y los hechos inscribibles*. Acciones civiles, 465. zk. Bosch. Bartzelona. 50. or.

ALCALÁ, M. A. (2010) “Apuesta por la modernidad y el servicio al ciudadano”. *Escritura pública*, 65. zk., El Escaparate, 10 eta 11. orr.

ÁLVAREZ LATA, N. eta beste batzuk (2012) *Legislación de Registro Civil*. Tecnos, 2. argitaraldia, Bartzelona.

ARROYO, E. (2010) “Un Registro Civil para el siglo XXI”. *Escritura pública*, 65. zk., 2010, 6. orrialdetik 9.erakoak.

BARBER CÁRCAMO, M^a. R. (2010). “Apellidos y Registro Civil”. *Actualidad Jurídica Aranzadi*. 809. zk., XVIII. urtea, 2010eko azaroaren 25ekoa.

ESPINAR VICENTE, J. M. (2012) “Algunas reflexiones sobre la nueva Ley del Registro Civil”. *Diario La Ley*, 7771. zk., Sección Doctrina, 2012ko urtarrilaren 9koa, 1. orrialdetik 14.erakoak.

<http://www.notariosyregistradores.com/doctrina/resumenes/2011-ley-registro-civil-resumen.htm>

Kode Zibila / Código Civil (2011). Deustuko Unibertsitatea. 3. argitaraldia. Bilbo. 197. or.

LINACERO DE LA FUENTE, M. (1992). *El nombre y los apellidos*. Colección de Ciencias Sociales. Serie Derecho. Tecnos. Madril.

LINACERO DE LA FUENTE, M. (2002). *Derecho del Registro Civil*. Cálamo. Bartzelona.

LINACERO DE LA FUENTE, M. (2009). *El derecho de la persona y la familia en el siglo XXI*. Editorial Complutense. Madril.

LINACERO DE LA FUENTE, M. (2012) “El nuevo modelo de Registro Civil del siglo XXI”. *Diario La Ley*, 7846. zk., Sección Tribuna, 2012ko apirilaren 26koa, 1. orrialdetik 11.erakoak.

MEDINA DE LEMUS, M. (2010). *Derecho civil I (reestructurado conforme al Plan de Bolonia)*. Dilex. Madril.

ORTEGA JIMÉNEZ, A. eta HERRERO BOTELLA, J. M. (2012) “La nueva ordenación jurídica del Registro Civil”. *Revista Aranzadi Doctrinal*, 10. zk., 2012ko otsaila, 115. orrialdetik 122.erakoak.

SALVADOR GUTIÉRREZ, S. (2003). *Código del nombre (doctrina, legislación, resoluciones de la Dirección General de los Registros y del Notariado, formularios)*. Dykinson. Madril.

SALVADOR GUTIÉRREZ, S. (2011) “Administrativización del Registro Civil español”. *Economist & Jurist*, 146. zk., 2011ko abendua-urtarrila, 24. orrialdetik 31.erakoak.

SALVADOR GUTIÉRREZ, S. (2012) “Ley 29/2011, de 21 de julio del Registro Civil (Conclusiones del Seminario del Consejo General del Poder Judicial para Jueces del Registro Civil Único)”. *Economist & Jurist*, 157. zk., 2012ko otsaila, 20. orrialdetik 24.erakoak.

SERRANO ALONSO, E. (2012) *La Ley del Registro civil de 21 de julio de 2011*. Edisofer (Libros jurídicos). Madril.